

Městský úřad Litomyšl
Odbor kultury a cestovního ruchu
Oddělení státní památkové péče

Bří Šťastných 1000, 570 20 Litomyšl

Naše č. j.: MěÚ Litomyšl 085257/2019
Naše značka: KCR/PP/Nov
Vyřizuje: Milada Nováková
Datum: 2019-10-07

Telefon: 461 653 460
E-mail: milada.novakova@litomysl.cz
Fax: 461 653 395

Účastník řízení:

Město Litomyšl, Bří Šťastných 1000, 570 01 Litomyšl, IČO 00276944,
zastoupené na základě plné moci

Ing. Pavlem Kubešem, vedoucím oddělení investic, Městský úřad Litomyšl, Bří Šťastných
1000, 570 01 Litomyšl

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Městský úřad Litomyšl, odbor kultury a cestovního ruchu – oddělení státní památkové péče, jako místně i věcně příslušný orgán podle ustanovení § 29 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, k žádosti Ing. Pavla Kubeše, vedoucího oddělení investic, Městský úřad Litomyšl, Bří Šťastných 1000, Litomyšl, podané dne 25. září 2019 o vydání závazného stanoviska k provedení stavby nadchodu přes komunikaci I/35 včetně přístupové rampy a schodů na pozemcích parc. č. 339/1, 339/2, 2187/4, 2494/20, 2508/10, 2513/8, 3300, 3310 v k. ú. Litomyšl, které jsou v ochranném pásmu městské památkové rezervace Litomyšl, vyhlášeném rozhodnutím rady ONV ve Svitavách ze dne 11. 6. 1987, o určení ochranného pásma městské památkové rezervace Litomyšl, podle § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a podle příslušných ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vydává toto závazné stanovisko:

Provedení stavby nadchodu přes komunikaci I/35 včetně přístupové rampy a schodů na pozemcích parc. č. 339/1, 339/2, 2187/4, 2494/20, 2508/10, 2513/8, 3300, 3310 v k. ú. Litomyšl, v následujícím rozsahu:

Rozsah prací byl převzat se souhlasem autora z níže uvedené projektové dokumentace.

Celkové architektonické a urbanistické řešení

Dokumentace řeší nahrazení stávající železobetonové lávky přes silnici I/35 novou lávkou s výtahem, která by zajistila bezbariérové spojení s centrem města, zatraktivnila cestu přes rušnou komunikaci I/35 (16 828 vozidel dle sčítání dopravy ŘSD v roce 2010) a současně nabídla vyhlídkový bod na historické centrum Litomyšle.

Na místě stávající lávky navrhujeme novou lávku jako subtilní ocelovou konstrukci šířky cca 2,80 m s co nejnižší úrovní mostovky - Vierendeelův nosník - nesenou masivními pilíři z pohledového železobetonu. Ty mají obdobný profil (2,8 x 2,8 m) jako ocelová konstrukce lávky a jejich plné těžké vertikály kontrastují s relativně drobným členěním horizontály ocelové konstrukce.

Převýšený pylon výtahu směrem k historickému centru je umístěn v ose stávajícího schodiště, nese vlastní konstrukci lávky z boku a umožňuje vytvořit z posledních dvou polí atraktivní vyhlídkový bod. Zároveň vytváří novou dominantu – věž v průhledu Ropkovou ulicí ze Smetanova náměstí.

Střední pilíř je umístěn pod lávkou vedle silnice I/35 a přechází v nové betonové jednoramenné schodiště ve směru pohybu pasantů, kteří jdou severním směrem, místo do centra města.

Na západním předpolí je lávka osazena na pilíř vyrůstajícím ze stávající opěrné zdi. Nižší úroveň mostovky zde umožňuje podstatně zkrátit a otočit nástupní rampu do ulice Bratří Šťastných.

Díky použité nosné konstrukci navrhujeme lávku jako zastřešenou, poskytující pěším a cyklistům komfort a ochranu proti nepohodě a také atraktivní průchod mezi korunami stromů ve svahu nad řekou Loučnou s výhledy na město.

Ocelová konstrukce Vierendeelových nosníků je doplněna jednoduchou ocelovou střechou a zábradlím z nerezové ocelové sítě s kulatým madlem. Ztužující železobetonová mostovka je ponechána v přírodním odstínu, všechny ocelové prvky by měly být natřeny světle šedou barvou.

Z pohledového železobetonu je také navržena nová rampa a schodiště při ulici bratří Šťastných. Stávající masivní rampy na severní straně budou ubourány až do úrovně navazující opěrné zdi a tato místo bude nově ozeleněno, aby byl zachován parkový charakter ulice Bří Šťastných. Směrem do silnice Kpt. Jaroše budou betonové konstrukce doplněny do sklonu stávající opěrné zdi.

Celkové technické řešení

Lávka pro pěší s nosnou konstrukcí ocelovou, svařovanou, s uzavřeným uspořádáním typu Vierendeelova nosníku, se zastřešením.

Lávka má tři podpěry. Podpěra 1 bude částečně využívat stávající konstrukci krajní opěry (na straně ulice Bří Šťastných). Podpěru 2 tvoří železobetonový vylehčený pilíř, podpěra 3 má tvar vysokého dutého pylonu, v jehož dutině je umístěn výtah.

Lávka bude na západní straně napojena na ulici Bří Šťastných přímým schodištěm a z boku bezbariérově rampou o sklonu 8,33 %.

Na východní straně lávky bude umožněn pěší přístup novým jednoramenným schodištěm ze střední podpory lávky. Zúžující se schodiště je orientováno rovnoběžně s komunikací I/35 a navazuje na stávající chodník, který vede severním směrem, nebo měkce tvarovaným napojením přes nově výškově upravenou část na stávající kamenné schodiště směrem k řece Loučná.

Další přístup bude zajištěn bezbariérovým výtahem pro 6 osob (kabina 1,5 x 15, m) před východním koncem lávky z dolní úrovně u řeky Loučná,

podle předložené projektové dokumentace *NADCHOD PŘES I/35 (POLIKLINIKA)*, 2019/02, *EHL & KOUMAR ARCHITEKTI*, Na Šafránce 25, 101 00 Praha 10, je z hlediska zájmu státní památkové péče přípustné.

O d ů v o d n ě n í

Městský úřad Litomyšl, odbor kultury a cestovního ruchu – oddělení státní památkové péče, jako příslušný orgán státní správy v oblasti památkové péče, provedl správní řízení k žádosti Ing. Pavla Kubeše, vedoucího oddělení investic, Městský úřad Litomyšl, Bří Šťastných 1000, Litomyšl, podané dne 25. září 2019 o vydání závazného stanoviska k provedení stavby nadchodu přes komunikaci I/35 včetně přístupové rampy a schodů na pozemcích parc. č. 339/1, 339/2, 2187/4, 2494/20, 2508/10, 2513/8, 3300, 3310 v k. ú. Litomyšl, z důvodu nevyhovujícího stavebně-technického stavu stávající železobetonové lávky a zajištění bezbariérového přístupu k tradiční komunikační trase.

Vlastnická práva k nemovitostem orgán státní památkové péče ověřil nahlédnutím do katastru nemovitostí.

Pozemky parc. č. 339/1, 339/2, 2187/4, 2494/20, 2508/10, 2513/8, 3300, 3310 jsou v ochranném pásmu městské památkové rezervace Litomyšl, vyhlášeném rozhodnutím rady ONV ve Svitavách ze dne 11. 6. 1987, o určení ochranného pásma městské památkové rezervace Litomyšl. Stávající nadchod nad silnicí I/35 je určen pro mobilní chodce, spojuje horní ulici Bří Šťastných se spodní ulicí Ropkova. Je to mostní objekt z monolitické betonové a železobetonové spodní strany a prefabrikované nosné konstrukce z předpjatých betonových nosníků. Byl postaven v roce 1981. Ke konstrukci patří nástupní rampy a veřejné schodiště směřující dolů směrem do ulice Ropkova a dále do historického jádra města, schodiště bylo postavené v prvorepublikovém období, kdy bylo též regulováno koryto řeky Loučné probíhající paralelně s trasou silnice pro tranzitní dopravu. Navrhovaná novostavba se nachází v ochranném pásmu městské památkové rezervace Litomyšl. Je situována v urbanisticky důležité pozici vizuálně završující cestu z hlavního historického náměstí podél historické radnice ulicí Ropkova směrem k urbanisticky celistvě koncipované novodobé městské čtvrti s uliční sítí a soustavou škol, zdravotnických zařízení a úřadů, založenou v období první republiky. Z ulice Ropkova cesta pokračuje mostkem přes řeku Loučnou s okolní parkovou úpravou a ústí do monumentálního schodiště, které pěší navádí do prudkého terénního zvýšení, na jehož hřebetu mobilní chodci překračují po stávajícím utilitárním nechráněném monumentálním betonovém nadchodu státní silnici I/35. Je to jedna z mála existujících spojovacích tras pro pěší a zároveň hlavní funkční spojnice mezi dolní historickou částí města s územím MPR Litomyšl a novodobou obytnou čtvrtí v horní části za silnicí. Silnice I/35 tyto dvě integrální součásti města neprůchodně rozděluje a narušuje jeho přirozený urbanistický i sociálně funkční organismus. Silnice svádí stavebně uzavřeným betonovým koridorem zátěžovou tranzitní dopravu přes město Litomyšl a vytváří bariéru mezi dvěma funkčně propojenými částmi města. Předmětem veřejného zájmu ochranného pásma je zajištění ochrany městské památkové rezervace před vnějším poškozením. Účelem ochranného pásma je eliminovat měřítkově a hmotově neúměrnou novou výstavbu v těsném sousedství chráněného území a zajistit ochranu městské siluety a významných panoramatických pohledů

na chráněném území včetně zámeckého návrší s památkou zapsanou na seznamu světového dědictví UNESCO (zámek Litomyšl) i výhledů ven z chráněného území památkové rezervace a ze zámeckého návrší do okolí. Ochranné pásmo přispívá k zachování kulturněhistorických a urbanisticko-architektonických hodnot památkové rezervace Litomyšl a chrání hodnoty městského historického jádra Litomyšle.

Stavebník je povinen podle § 22 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, tento záměr oznámit na Archeologický ústav AV ČR, Letenská 4, 118 01 Praha 1, nebo elektronicky na adresu oznameni@arup.cas.cz.

Městský úřad Litomyšl, odbor kultury a cestovního ruchu – oddělení státní památkové péče, jako příslušný orgán státní správy v oblasti památkové péče, na základě doručené žádosti zahájil správní řízení dne 25. září 2019 v souladu s ustanovením § 44 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Podle ustanovení § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, ve věci vydal písemné vyjádření Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích dne 30. září 2019, č. j. NPÚ-361/76183/2019/Pan, vypracované Mgr. Ivanou Panochovou, Ph.D., doručené Městskému úřadu v Litomyšli dne 30. září 2019, ve kterém je uvedeno, že stavba nadchodu přes komunikaci I/35 včetně přístupové rampy a schodů na výše uvedených pozemcích, je z hlediska zájmů státní památkové péče přípustná.

Zdůvodnění Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Pardubicích.

Interní památková komise hodnotící záměr stavby se vyjádřila k působení navrženého objektu v panoramatu historického města Litomyšl a pohledech na památku UNESCO (zámek Litomyšl): „*vyhlídkové místo je ohniskem indikačního pohledu na památku UNESCO, v pohledech se však neuplatňuje. Projektantem byly doloženy hmotové vizualizace objektu ve struktuře města. Objekt se v panoramatu projeví nevýrazně, subtilní kubus výtahové šachty nelze mezi objemy domů a dalších objektů v MPR hodnotit jako narušení panoramatu města. Z hlediska uplatnění v panoramatu města a dálkových pohledech objekt požadavkům ochrany MPR vyhovuje.*“ Další vyjádření komise říká, že „*výtahová šachta s nadchodem narušuje kompozici a pohledovou osu secesního dvouramenného schodiště vedoucí ke stávajícímu nadchodu. Výrazná hmota působí rušivě ve vztahu k okolní historické zástavbě a prostředí lokality Vodní valy na území ochranného pásma MPR.*“ K této výtce je však třeba podotknout, a vyjádření tak korigovat, že předmětem ochrany v ochranném pásmu není samo území ochranného pásma, nýbrž městská památková rezervace, k jejíž ochraně je pásmo vymezeno. V nynějším vyjádření proto nehodnotíme působení stavby na stávající schodiště a okolní zástavbu, nacházející se v ochranném pásmu, protože k takovému postupu není výše uvedená vyhláška zamýšlena. Akceptujeme názor komise, že objekt vyhovuje požadavkům ochrany MPR Litomyšl. Z prostor MPR je dotčená stavba, stávající i navrhovaná, z velké části vizuálně zastíněna vzrostlými stromy a nachází se v dostatečné pohledové vzdálenosti na horizontu ochranného pásma, jehož linii výškově nepřekračuje. Hmotovou a výškovou konfiguraci zástavby v MPR Litomyšl (ulice Vodní valy, ulice Ropkova) navrhovaná stavby lávky nenarušuje, půdorysně je lávka situována v místě průběhu stávající lávky a výtahová věž uprostřed stávajících schodišťových ramen.

Navrhovaná novostavba nadchodu hmotově kombinuje dva útlé protáhlé monolitické hranoly: uzavřenou vertikální šachtu s výtahem a otevřenou horizontální krytou lávku s přechodem. V místě vzájemného dotyku obou těles se hranoly kříží, ale tektonicky netradičně v bočním dotyku, což narušuje zdání klasické zatíženosti nesoucí šachty a těžkosti nesené lávky, oba hranoly jsou tak vizuálně odlehčeny a opticky téměř samostatně levitují. Jde o důmyslnou kompoziční hru s motivem monolitu, jedním z nejdůležitějších motivů v dějinách architektury a sochařství 20. století. Lehce přesahující část lávky směrem k historickému jádru města je vystrčena do údolí řeky Loučné s funkcí vyhlídky na město. Jde o podstatné demokratizační gesto této architektury, která vyhlídku nepovažuje jen za obchodovatelnou atraktivitu pro turisty a dočasné návštěvníky (vyhlídky ve výškových budovách, hotelech), ale krásu historického města nabízí na běžně přístupném místě každému kolemjdoucímu i imobilním občanům města.

Stav stávající lávky, určené k odstranění, je vzhledem ke komunikačnímu vytížení na trase mezi historickým jádrem a moderní obytnou čtvrtí s areály škol, zdravotních zařízení a úřadů a vzhledem ke špatnému technickému stavu funkčně i materiálově nedostatečný. Navrhovaná lávka vznikne v místě tradiční komunikační osy a na rozdíl od stávající bude přístupná bezbariérově, což je v současnosti standardní požadavek na městskou komunikační osu. Provedením navržených prací nedojde k negativní změně půdorysné, hmotové a výškové konfigurace zástavby v této lokalitě ochranného pásma MPR a nebude porušena ani oslabena urbanistická a památková hodnota městské památkové rezervace. Novostavba je hmotově i měřítkově úměrná stávajícímu objektu a půdorysně i hmotově navazuje na jeho řešení. Navrhovaná stavba pohledově navádí na důležitou komunikační a urbanistickou osu města a v dálkových pohledech tuto osu graduje, zároveň bude po část roku z velké části zastíněna vzrostlými stromy. Jde o hmotově i tvarově kvalitní, vzhledově atraktivní řešení, je to kontrastní typ novostavby ve starší historické zástavbě, autorsky originální dílo, svými funkčními, hmotovými a prostorovými kvalitami posílí architektonické a urbanistické hodnoty v této lokalitě. Navrhované změny nepoškodí památkové hodnoty MPR Litomyšl.

Městský úřad Litomyšl, odbor kultury a cestovního ruchu - oddělení státní památkové péče v průběhu správního řízení postupoval v souladu s platnými právními předpisy. Při vyhotovení závazného stanoviska vycházel z předložené žádosti, projektové dokumentace a z písemného vyjádření odborné organizace státní památkové péče. Přitom došel k závěru, že provedení zamýšlené stavby nadchodu přes komunikaci I/35 včetně přístupové rampy a schodů na pozemcích parc. č. 339/1, 339/2, 2187/4, 2494/20, 2508/10, 2513/8, 3300, 3310 v k. ú. Litomyšl je z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné a její realizaci nebude narušena půdorysná, hmotová a výšková konfigurace daného území a dotčeny podmínky pro ochranu městské památkové rezervace Litomyšl.

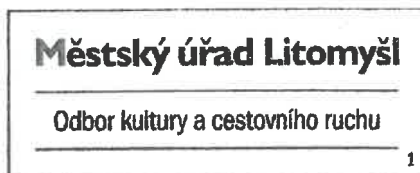
Vzhledem k tomu, že se jedná o stavbu v ochranném pásmu městské památkové rezervace, orgán státní památkové péče, podle § 17 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, vydal závazné stanovisko pouze k vnějšímu vzhledu nemovitosti.

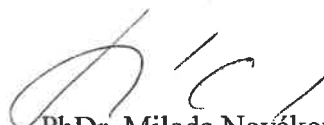
Odborný dohled zabezpečuje podle § 32 odst. 2 písm. g) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích.

Závazné stanovisko bylo vydáno podle ustanovení § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů a jeho obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí příslušného správního orgánu.

P o u č e n í

Toto závazné stanovisko není samostatným rozhodnutím ve správním řízení, ale je úkonem učiněným dotčeným orgánem pro řízení vedené příslušným stavebním úřadem. Z toho důvodu lze jeho obsah napadnout pouze v rámci odvolání podanému proti rozhodnutí ve věci samé.

PhDr. Milada Nováková
vedoucí oddělení SPP

Na vědomí

1. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích